

96. заседание

Петък, 6 юний 1924 година

(Открито отъ председателя д-ръ Т. Кулевъ, въ 16 ч. 50 м.)

Председателъ: (Звъни) Моля г. секретаря, да провѣри по списъка присѣтстваващитѣ г. г. народни представители.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита списъка. Отъ заседанието сѣ отсъствували следнитѣ народни представители: Балтовъ Никола, Бръшляновъ Цою, Бурмовъ Никола, Ганчевъ Йорданъ, Георгиевъ Ванко, Горбановъ Иванъ, Гочевъ Стефанъ, Грозевъ Иванъ, Дановъ Григоръ, Димитровъ Христо, Дончевъ Георги, Йоловъ Прокопи, Кабакчиевъ Христо, Караивановъ Иванъ, Каргунковъ Андрей, Косовски Георги, Кръстевъ Захари, Ляпчевъ Андрей, Марковъ Михо, Минковъ Атанасъ, Мишайковъ Димитъръ, Найденовъ Петко, Начевъ Владимиръ, Недѣлковъ Лачо, Николовъ Ангелъ, п. Николовъ Маринъ, Парасковъ Василь, Петровъ Койчо, Поповъ Атанасъ, Поповъ Проданъ, Поповъ Христо, Продановъ Господинъ, Реджовъ Григоръ, Сакъзовъ Янко, Стайновъ Петко, Станковъ Ангелъ, Стефановъ Петко, Стоилковъ Таско, Стойчевъ Пендо, Такевъ д-ръ Владимиръ, Тодоровъ Илия, Хаджиевъ Никола и Черневъ Христо).

Председателъ: (Звъни) Г. г. народни представители! Присѣтствуватъ 112 души. Значи има нужното число присѣтстваващи, споредъ правилника, за откриване на заседанието.

Обявявамъ заседанието за открито.

Преди да пристъпимъ къмъ дневния редъ, има да ви направя нѣкои съобщения, на първо мѣсто за отпускнитѣ, които съмъ далъ на нѣкои народни представители, а именно:

На г. Димитъръ Нейковъ — 2 дни;
На г. Ради Василевъ — 1 день;
На г. Генко Митовъ — 1 день;
На г. Цою Бръшляновъ — 1 день;
На г. Димитъръ Яневъ — 2 дни;
На г. Тончо Велиновъ — 1 день;
На г. Димитъръ Табаковъ — 1 день;
На г. д-ръ Владимиръ Такевъ — 2 дни;
На г. Банко Георгиевъ — 2 дни.

Народниятъ представителъ г. Никола Атанасовъ, който се е ползувалъ съ 50 дни отпускъ, моли да му се извинятъ отсъствията, направени на 2 и 3 т. м. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се извинятъ тия отсъствия, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Василь Домузчиевъ, който се е ползувалъ съ 46 дни отпускъ, моли да му се разреши 6 дни отпускъ по важни домашни причини. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Стефанъ Бояджиевъ, който се е ползувалъ съ 22 дни отпускъ, моли да му се извинятъ отсъствията, направени на 3 и 4 т. м. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се извинятъ тия отсъствия, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Стефанъ Чолаковъ, който се е ползувалъ досега съ 35 дни отпускъ, моли да му се извинятъ отсъствията, направени на 2 и 3 т. м. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се извинятъ тия отсъствия, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Владиславъ Мариновъ, който се е ползувалъ съ 29 дни, моли да му се извинятъ отсъствията, направени отъ 26 до 30 май включително. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се извинятъ тия

отсъствия, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Никола Хаджиевъ, който досега се е ползувалъ съ 30 дни отпускъ, моли да му се разреши още 5 дни отпускъ, отъ 5 до 9 т. м. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Петко Стайновъ иска 1 день отпускъ. Ония отъ васъ, които сѣ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Въ бжрото на Народното събрание е постъпилъ отъ Министерството на финанситѣ законопроектъ за бюджета на разнитѣ фондове за 1924/1925 финансова година.

Постъпило е питане отъ казанлъшкия народенъ представителъ г. Христо Басевъ до г. министра на вътрешнитѣ работи, съ което го запитва, дали е получилъ отъ гара Раднево оплакване противъ стаприя стражаръ тамъ Велчо Боневъ и какво е направилъ по това оплакване. Това питане ще бжде съобщено на г. министра на вътрешнитѣ работи, за да отговори.

Постъпило е също така питане отъ народния представителъ г. Хараламби Стояновъ до г. г. министритѣ на правосъдието, на вътрешнитѣ работи и на финанситѣ, съ което пита г. министра на правосъдието, кога ще даде единъ категориченъ отговоръ на представителитѣ на професионалнитѣ съюзи; г. министра на вътрешнитѣ работи — не смѣта ли да даде нареждане до своитѣ органи, да не пречатъ на дейността на професионалнитѣ съюзи; г. министра на финанситѣ — кога ще нареди ликвидационата комисия да предаде инвентара и архивитѣ на централнитѣ настоятелства безъ веѣкакви формалности. Това питане ще бжде съобщено на съответнитѣ министри и тѣ ще дадатъ своя отговоръ въ едно отъ иднитѣ заседания.

Пристъпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ, а именно: трето четене законопроекта за одобрение сключенитѣ на 7 май 1924 г. договори отъ министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ съ акционерното дружество на бившитѣ заводи Шкода въ Пилзенъ и съ бюро Централъ Д'Експортасионъ Рингоферъ, Неселсдорфъ и Щаудингъ, относно доставянето на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата на локомотиви и вагони.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, безъ измѣнение).

Председателъ: Понеже нѣма постъпили предложения по законопроекта, ще го постави на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ на трето четене законопроекта за одобрение сключенитѣ на 7 май 1924 г. договори отъ министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ съ акционерното дружество на бившитѣ заводи Шкода въ Пилзенъ и съ Бюро Централъ Д'Експортасионъ Рингоферъ, Неселсдорфъ и Щаудингъ относно доставянето на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата на локомотиви и вагони, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

(Вж. приложение № 55, Т. II)

Минаваме къмъ втората точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за одобряване решенията на Международната организация на труда, гласувани отъ общата ѝ конференция, трета сесия, презъ 1921 г.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, безъ измѣнение)

Председателът: Ще поставя на гласуване законопроекта за одобрение решенията на Международната организация на труда, гласувани от общата и конференцията, трета сесия, през 1921 г. Ония от васъ, които приемат на трето четене този законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

(Вж. приложение № 56, Т. II)

Минаваме къмъ трета точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за одобряване решенията на Международната организация на труда, взети отъ четвъртата сесия на общата и конференцията презъ 1922 г. въ Женева.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, безъ измѣнение).

Председателът: Ще поставя на гласуване законопроекта за одобряване решенията на Международната организация на труда, взети отъ четвъртата сесия на общата и конференцията презъ 1922 г. въ Женева. Ония от васъ, които приемат на трето четене този законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

(Вж. приложение № 57, Т. II)

Минаваме къмъ четвъртата точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за одобряване решенията на Международната организация на труда, гласувани отъ общата и конференцията, пета сесия, презъ 1923 г.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, безъ измѣнение).

Председателът: Ще поставя на гласуване законопроекта за одобряване решенията на Международната организация на труда, гласувани отъ общата и конференцията, пета сесия, презъ 1923 г. Ония от васъ, които приемат на трето четене този законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

(Вж. приложение № 58, Т. II)

Г. г. народни представители! Понеже г. министърътъ на финансите отсъствува, не ще можемъ да разгледаме петата точка отъ дневния редъ, затова минаваме къмъ шестата точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за търговското и промишлено образование.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Комисията по Министерството на търговията, следъ като прегледа законопроекта за търговското и промишлено образование, не намѣри за умѣтно да прави голѣми промѣни въ него. Направи известни малки промѣни, които имате въ доклада и които по същество не измѣнятъ първоначалния проектъ.

Тия промѣни, както вие сте видѣли въ доклада, сж главно по отношение на образуването на Върховния съветъ по това образование и образуването на фондоветѣ. Комисията намѣри, че ще е добре, колкото се може, да се намали той съветъ, тъй като, както бѣше представенъ въ проекта, бѣше голѣмъ и мажко бѣше предвиждането му. Обаче, въ същностъ, съдържанието на самия проектъ, както го имахте по-рано, остава същото и комисията мисли, че той е наистина единъ проектъ въ нашето законодателство, който заслужава вашето просвѣтено внимание и който би билъ отъ полза за самото професионално образование въ страната. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за търговското и промишлено образование“.

Председателът: Ще поставя на гласуване заглавието на законопроекта.

Ония отъ васъ, които го приематъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава I

Общи разпоредби“.

Председателът: Ще поставя на гласуване заглавието на глава I. Ония отъ васъ, които го приематъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Понеже никой не иска думата по чл. 1, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 1 тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Понеже никой не иска думата по чл. 2, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 2 тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Понеже никой не иска думата по чл. 3, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 3 тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. приложение № 44, Т. I)

Въ алинея първа на чл. 4 служебниятъ цензъ се намалява отъ 10 на 5 години и думитѣ: „отъ които поне 5 години като учителъ въ срѣдни училища“ се изхвърлятъ

Въ алинея втора на същия членъ, служебниятъ цензъ се тоже намалява отъ 10 на 5 години. Думитѣ „отъ които поне 5 години като учители въ срѣдни специални училища“ се изхвърлятъ. Така че цѣлиятъ членъ става:

„Началникътъ на отдѣлението трѣбва да има пълно висше образование и най-малко 5 години служба. Подначалникитѣ сжщо трѣбва да иматъ висше образование“.

„Главнитѣ инспектори трѣбва да иматъ пълно висше образование, предимно специално и най-малко 5 години служба. Инспекторитѣ трѣбва да иматъ специално образование; тѣ ревизиратъ преподаването по специалнитѣ предмети и практика въ курсоветѣ и училищата по тия отрасли, за които нѣма висше образование“.

В. Молловъ (д. сг): Каква е разликата между „пълно висше образование“ и „висше образование“? На едно мѣсто казвате „пълно висше“, а на друго мѣсто само „висше“.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Това е редакционна грѣшка.

В. Молловъ (д. сг): Поправете я.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Добре, тази стилистична поправка ще я направимъ, г. Молловъ.

В. Молловъ (д. сг): Образованието не може да бжде пълно и непълно висше. Въмѣсто „пълно висше“ кажете „завършено висше образование“. „Непълно висше образование“ не значи нищо.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 4 отъ законопроекта. Ония отъ васъ, които го приематъ тъй, както се докладва, заедно съ предлаганитѣ отъ комисията измѣнения и редакционната поправка на г. Моллова, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 5 — вж. приложение № 44, Т. I)

Алинея втора се прие безъ измѣнение, както и т. а.

Въ т. б се изхвърлятъ думитѣ „всички други министерства“ и замѣнятъ съ: „Министерство на народното просвѣщение и на земледѣлието и държавнитѣ имоти“.

Въ т. в „двама представители“ се замѣнятъ съ „единъ представителъ на земледѣлието, кредита, търговията, индустрията и по двама на занаятитѣ и работничеството“; по-надолу алинеята остава същата.

Въ т. г думата „секретаря“ се изхвърля и става „отъ по единъ представителъ на всѣка търговско-индустриална камара“.

Точки д и е се изхвърлят.

Точка ж става точка д, отъ която думитъ „или повече“ се изхвърлят, „представители“ ставатъ „представител“, „като броятъ имъ за отдѣлнитъ видове училища се опредѣля отъ Министерството“ се изхвърлят. Думата „шестъ“ се замѣни съ „трима“ и „за три години“ се изхвърлят. На края на същото изречение следъ „съответнитъ“ се добавя „учителски“. Така пѣлата точка става:

„отъ по единъ представител на учителитъ отъ всеки видъ на срѣднитъ и висшитъ специални училища и трима представители на учителитъ отъ практическитъ училища подъ ведомството на министерството, избрани и единитъ и другитъ отъ съответнитъ учителски колегии“.

Забележката къмъ същата точка остава безъ изменение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 5 отъ законопроекта. Ония отъ васъ, които го приематъ, заедно съ предлаганитъ отъ комисията измѣнения и допълнения, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 6 — вж. приложение № 44, Т. I)

Въ този членъ думата: „промишленитъ“ комисията замѣни съ думата: „индустриалнитъ“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 6 отъ законопроекта. Ония отъ васъ, които го приематъ заедно съ предлаганото отъ комисията измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 7 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни въ забележката думата „промишленитъ“ съ „индустриалнитъ“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 7. Ония отъ васъ, които го приематъ както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 8 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 8. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 8, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава II

„Практически и срѣдни специални училища.

I. Практически училища“.

Председателъ: Които приематъ заглавието на глава II, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 9 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 9. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 10 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 10. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 11 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 11. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 12 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 12. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 13 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни въ втората алинея думата „промишленитъ“ съ „индустриалнитъ“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 13. Ония отъ васъ, които го приематъ както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 14 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 14. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„II. Срѣдни специални училища“.

Председателъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 15 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 15. Ония отъ васъ, които го приематъ както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 16 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Пенчевъ.

Г. Пенчевъ (с. д): Въ този членъ има следующето нѣщо: въ това специално училище се приематъ ученици, свършили прогимназия, и такива, свършили VI гимназиаленъ класъ. Не може да има два вида приемане на ученици. По добре е да бъде както въ другитъ специални училища — да почва приемането отъ единъ по-горенъ класъ. Въместо да се приематъ ученици отъ прогимназия и да стоятъ петъ години тамъ, а тия, които идатъ отъ гимназията, да стоятъ само две години, най-добре е да се приематъ ученици въ срѣднитъ специални училища отъ VI класъ и курсътъ да бъде 2-годишенъ. Азъ правя предложение да се приематъ ученици съ завършенъ VI гимназиаленъ класъ.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Въ комисията този въпросъ се разисква, обаче се дойде до друго заключение. Текстътъ ще трѣбва да остане тъй, както е, защото съ прогимназиално образование се приематъ ученици, които следватъ пѣлния курсъ на училището, четири години, и тѣзи, които сж свършили VI класъ на гимназия.

М. Дилановъ (з): Какво разбирате подъ думитъ „VI класъ на гимназия“?

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): III гимназиаленъ класъ. Системата въ закона сега се промѣни, затуй е казано тѣй. А пѣвъ тѣзи, които постъпватъ отъ VI класъ, свършватъ въ по-краткъ срокъ. Правилникътъ ще урежда този въпросъ.

М. Дилановъ (з): Не сте чели закона за просвѣтата.

Председателъ: Г. Пенчевъ! Следъ това обяснение поддържате ли Вашето предложение?

Г. Пенчевъ (с. д): Да. Значи първитъ три класа на специалнитъ училища сж общообразователни, а специалността се минава въ последнитъ два класа. А помъ е така, нека ученикътъ добие общото си образование въ обикновенитъ училища и да постъпи само за последнитъ два курса, които сж специални.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Така, както предлагате Вие, г. Пенчевъ, излиза, че децата, момчетата на работниците и на беднитъ занаятчи трѣбва да свършат непрекъснато общообразователнитъ шестъ класа на гимназията и тогава да ги приематъ въ професионалнитъ училища. А това значи онѣзи деца на работниците и чиновниците, които иматъ само прогимназиално образование, да не могатъ да постъпватъ и свършватъ професионално училище. Не всички могатъ да свършатъ 6-тѣ класа на гимназията, за да могатъ да отидатъ и постъпятъ въ професионално училище и да следватъ тамъ съкратенъ срокъ. Така, съ Вашето предложение Вие искате да затворите вратитъ на това училище за ония деца на работници и на бедни занаятчи, които поради липса на средства или други причини не ще могатъ да свършатъ 6-тѣ класа на гимназията, за да постъпятъ въ професионално училище. Съгласно новото измѣнение на закона за просвѣтата — струва ми се, че го познавате добре — нѣма навсѣкжде гимназии и затова можемъ да изпаднеме въ такова положение, че децата на работниците и беднитъ еснафи и въобще на занаятчинтѣ, които не могатъ да отидатъ и свършатъ гимназия, да не могатъ да постъпватъ въ професионалнитъ училища. Това значи да се затворятъ вратитъ на професионалнитъ училища за тѣхъ. По тия съображения комисията предлага тази редакция на члена.

Председателъ: Оттегляте ли предложението си, г. Пенчевъ?

Г. Пенчевъ (с. д): Въ нищо не можа да ме убеди г. докладчикътъ.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 16 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика. Които приематъ този членъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 17 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Минчо Дилиановъ.

М. Дилиановъ (з): Г. г. народни представители! И въ този членъ, както и въ предшестващия, се чувствува една неправилност, която желателно е да се избѣгне. Въ предшестващия членъ гласувахме, че се приематъ ученици отъ VI класъ на гимназията. Гимназията у насъ нѣма шестъ класа, нито по сега действащия законъ, нито по днешния законопроектъ на правителството — тя има петъ класа. Би трѣбвало да се каже VI класъ на непълнитъ гимназии, които оставатъ за въ бъдеще на мѣстото на реалнитъ. Тая поправка трѣбва да стане на трето четене.

Казано е още, че курсътъ на тия специални училища трае четири или петъ години за ония младежи, които сж приети съ завършено прогимназиално образование. Мене ми се струва, че така казано „четири или петъ години“ е много общо казано. Трѣбва да бъдемъ по-опредѣлени и да кажемъ, че курсътъ трае или само четири, или само петъ години. Понеже въ тия училища се получава професионално образование и понеже за такова едно образование се иска повече време, защото покрай теорията, ще трѣбва да се добие отъ учащитъ и практика, смѣтамъ, че курсътъ трѣбва да трае по-дълго време — петъ години. Не трѣбва да внасяме двойственостъ въ училищата, не трѣбва въ един курсътъ да бъде четири години, а въ други — петъ години; това ще внесе единъ смутъ въ родителитъ, въ кои училища да пращатъ децата си. Това отъ една страна. Отъ друга страна образованието въ професионалнитъ училища трѣбва да бъде въ унисонъ съ образованието въ сръднитъ общи и въ педагогическитъ училища, което е тоже петъ години.

Та правя предложение да си остане курсътъ за тия специални училища, въ които ще постъпватъ ученици отъ прогимназията, петъ години, а курсътъ за тия специални училища, въ които ще постъпватъ ученици отъ VI класъ на гимназията — значи тѣ иматъ три години въ прогимназията и три години въ гимназията — да остане две години, а не, както е казано тукъ „две или три“. Числото „три“ да се махне, за да се допълни курсътъ пакъ до петъ години и да се подравни съ ония въ другитъ специални и общообразователни училища.

Председателъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Г-да! И този въпросъ се обсъжда добре въ комисията. Преди всичко вие имате нѣколко вида училища по професионалното образование. Едини отъ тѣхъ сж почти теоретически — търговскитъ училища. За търговскитъ училища нѣма защо да се предвижда практика. Поради тия съображения приехме тая двойственостъ: за търговскитъ училища курсътъ да бъде четири години, а за занаятчийскитъ училища да бъде петъ години, защото въ последнитъ едната година се предвижда специално за практика.

М. Дилиановъ (з): Кажете го конкретно.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Добре, ще го кажемъ; можемъ да измѣнимъ малко редакцията. — Както виждате, предвижда се практика отъ 6—12 месеци въ последната, петата година. Загуй, когато ученикътъ постъпва отъ VI класъ въ професионалнитъ училища, ако следва търговски курсъ, ще го завърши следъ две години, защото той нѣма нужда отъ специална практика — той ще намѣри тая практика навън; но когато се касае въпросътъ за едно чисто занаятчийско училище, коларско, обушарско и пр., тамъ ще трѣбва едната година — най-малко шестъ месеца или максимумъ 12 месеца — да бъде прекарана въ практика отъ ученика. И заради това приемаме, че ония, които постъпватъ отъ VI класъ, ще трѣбва да следватъ три години, а които постъпватъ отъ III класъ, ще трѣбва да следватъ петъ години. Съ това отговарямъ и на г. Пенчевъ.

Председателъ: Г. Дилиановъ! Поддържате ли Вашето предложение?

М. Дилиановъ (з): Поддържамъ го.

Председателъ: Г. г. народни представители! Има направено предложение отъ г. Минчо Дилиановъ въ смисълъ, въ чл. 17 срокътъ на следванетоъ въ професионалнитъ училища да бъде точно фиксиранъ — петъ години за постъпнитъ съ прогимназиално образование, . . .

М. Дилиановъ (з): Петъ въ първия случай и две въ втория случай.

Председателъ: . . . и две години за онѣзи, които сж постъпили следъ свършванетоъ на VI класъ на гимназията. Ония отъ васъ, които приематъ туй предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване чл. 17 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ така този членъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 18 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 18 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 19 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 19 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 20 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 20 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 21 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни въ втората алинея на този членъ думата „промишленитъ“ съ думата „индустриалнитъ“.

Председателът: Има думата народният представител г. Минчо Дилиановъ.

М. Дилиановъ (з): Г. г. народни представители! Споредъ тоя членъ (Чете): „Ученицитъ отъ държавнитъ училища плащатъ училищна такса, размъртъ на която се опредѣля всѣка година отъ министерството, споредъ вида на училището“. Вие знаете, че въ закона за народната просвѣта обикновено е фиксирано точно и ясно какви сж такситъ и въ какви случаи и за какви училища се предвиждатъ. Тукъ най-малко трѣбва да се посочатъ такситъ. Азъ такива нѣма да посоча. Азъ ще направя предложение: ученици, които следватъ професионалнитъ училища, да бждатъ освободени отъ всѣкакви такси. Това да се направи съ цель, за да можемъ, тъй да се каже, да поощримъ постъпването на нашитъ младежи въ тия училища, които ще бждатъ бъдещата школа на гражданитъ, за да могатъ да се наредятъ въ живота като творци на блага, а не като хора на службата, както често става съ тѣзи, които идатъ отъ общообразователнитъ училища, където се правятъ голѣми облекчения по отношение учебнитъ такси.

Моето предложение е, да не се плащатъ никакви такси отъ ученицитъ, които следватъ въ срѣднитъ професионални училища.

Председателът: Има думата г. министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ Ц. Бобошевски: Този въпросъ се дебатира на дълго и на широко въ комисията. Напоследъкъ се забелѣзва, че въ тия училища постъпватъ децата на доста богати хора и следователно не бива да се поставятъ венчки подъ еднагъвъ знаменателъ. Досежно беднитъ, тѣ, на общо основание, като представятъ документи, че сж бедни, ще се освобождаватъ отъ такси. Но на какво основание ще освободимъ отъ такса хора, които сж състоятелни? Азъ съмъ противъ това, то не е демократично преди всичко.

М. Дилиановъ (з): Г. министре! Въ третата алинея предъ думата „беднитъ“ да се махне думата „крайно“.

Министъръ Ц. Бобошевски: Съгласенъ съмъ.

Председателът: По чл. 21 има предложение отъ г. Минчо Дилиановъ, въ третата алинея предъ думата „беднитъ“ да се махне думата „крайно“, съ което предложение е съгласенъ и г. министърътъ. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Ще поставя на гласуване чл. 21 заедно съ току-що прието то измѣнение. Които го приематъ, моля, да вдигнатъ ржката. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 22 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 22. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава III

У п р а в л е н и е .“

Председателът: Ще поставя на гласуване заглавието на глава III. Ония отъ васъ, които го приематъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 23 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 23. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 24 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 24. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 25 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 25. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 26 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 26. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава IV

У ч и т е л и .“

Председателът: Ще поставя на гласуване заглавието на глава IV. Ония отъ васъ, които го приематъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 27 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 27. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 28 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 28. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 29 — вж. приложение № 44, Т. I)

Въ този членъ стана едно размѣстване: думитъ „по теоретични предмети“ се премѣстватъ въ началото следъ думата „учителитъ“ и става: (Чете) „Учителитъ по теоретичнитъ предмети сж длъжни да преподаватъ отъ 16 до 24 часа седмично“ и т. п. следва текстътъ.

Председателът: Които приематъ чл. 29 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 30 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 30. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 31 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 31. Които приематъ чл. 31, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраннето приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 32 — вж. приложение № 44 Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 32. Който приема чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): (Чете чл. 33 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 33. Който приема чл. 33, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): (Чете чл. 34 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 34. Който приема чл. 34, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): (Чете чл. 35 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 35. Който приема чл. 35, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): (Чете чл. 36 — вж. приложение № 44, Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Пенчевъ.

Г. Пенчевъ (с. д): Въ законопроекта за измѣнение закона за народната просвѣта приехме при тежка болестъ да се дава на учителитѣ отпускъ до една година съ заплатата. Азъ моля да се приеме и тукъ да бѣде така, за да бѣде въ съгласие съ другия законъ.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): Той е въ комисията.

Министъръ Ц. Бобошевски: Сигурни ли сте, г. Пенчевъ, че тамъ ще мине? По този начинъ ние ще ги ангажираме. Това ще бѣде единъ ангажментъ, щомъ приемемъ това положение тукъ.

Председателът: Г. Пенчевъ! Значи предлагате?

Г. Пенчевъ (с. д): Предлагамъ при тежка болестъ да се дава на учителитѣ една година отпускъ съ пълна заплатата.

Председателът: По чл. 36 има предложение отъ г. Пенчевъ, съ което е съгласенъ и г. министърътъ въ смисълъ на учителитѣ заболѣли отъ тежка болестъ и туберкулоза, . . .

К. Николовъ (д. сг): „Туберкулоза“ е казано въ законопроекта на народната просвѣта.

Председателът: . . . за злополука, . . .

Министъръ Ц. Бобошевски: Каква злополука? — Защото има лека и тежка злополука.

Г. Пенчевъ (с. д): Тежка злополука.

Председателът: И тъй предложението на г. Пенчевъ е да се дава на учителитѣ, заболѣли отъ тежка болестъ, тежка злополука и туберкулоза една година отпускъ съ пълна заплатата. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, съ което е съгласенъ и г. министърътъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Топалов (д. сг): (Чете чл. 37 — вж. приложение № 44 Т. I)

Въ предишния членъ приехме, че учителъ тежко заболѣлъ, може да се ползва съ една година отпускъ съ заплатата.

Г. Пенчевъ (с. д): Този членъ 37 ще падне.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): Но тукъ се говори и за отпускъ съ прекъсване: „единъ учителъ може да се ползува съ шестмесеченъ отпускъ“. Шестъ месеца трѣбва да стане една година.

Г. Пенчевъ (с. д): Така трѣбва да стане, за да бѣде въ съгласие съ предшествующия членъ.

Министъръ Ц. Бобошевски: Този членъ трѣбва да го хармонизираме съ предшествующия членъ. Въместо шестъ месеца, трѣбва да стане една година.

С. Костурковъ (д. сг): Казано си е въ чл. 37, че инакъ се увольнява административно по болестъ.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): И тъй, чл. 37 трѣбва да приеме следната редакция: (Чете) „Единъ учителъ може да се ползува съ едногодишенъ отпускъ само единъ пѣтъ. Който се е ползувалъ съ едногодишенъ отпускъ непрекъснато, или съ прекъсване поради една и съща болестъ, допуска се наново на службата си, ако се докаже, че е оздравѣлъ. Инакъ той се увольнява административно по болестъ“.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 37 въ новата му редакция, както се докладва отъ г. докладчика. Който го приема, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 38 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 38. Който приема този членъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 39 — вж. приложение № 44 Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 39. Който приема този членъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава V.

Учение и ученици“.

Председателът: Поставямъ на гласуване заглавното на гл. V. Който го приема, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 40 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Поставямъ на гласуване чл. 40. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 40, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 41 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Поставямъ на гласуване чл. 41. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 41, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 42 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателът: Поставямъ на гласуване чл. 42. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 42, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 43 — вж. приложение № 44, Т. I)

Цѣлата последна алинея на този членъ „Никой ученикъ не може да повтаря повече отъ два класа“ комисията я зачеркна.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 43. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 43, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 44 — вж. приложение № 44, Т. I)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 44. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 44, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 45 — вж. приложение № 44, Т. I)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 45. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 45, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 46 — вж. приложение № 44, Т. I)

Следъ думата „митинги“, комисията изхвърли думата „избори“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 46. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 46 съ измѣненнето на комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 47 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни думата „министерството“ въ второто изречение съ думата „него“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 47. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 47 съ измѣнение отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 48 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 48. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 48, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 49 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 49. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 49, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 50 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 50. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 50, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава VI.

Откриване и издръжка на училищата“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване заглавието на глава VI. Ония отъ васъ, които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 51 — вж. приложение № 44, Т. I)

Думата „задоволително“ въ второто изречение комисията замѣни съ думата „добре“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 51. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 51 съ измѣненнето на комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 52 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 52. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 52, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 53 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 53. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 53, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 54 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 54. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 54, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 55 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 55. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 55, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 56 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията направи следниятъ измѣнения въ този членъ. Първоначалниятъ текстъ на точка а се изхвърля и се замѣня съ новъ: „70% отъ чиститъ печалби отъ изработенитъ отъ промишленитъ училища издѣлия“.

Точка б получи следната редакция: (Чете) „1% отъ чиститъ печалби на Българската народна банка, Кооперативната банка и държавнитъ минни“.

Точка в се изхвърля цѣлата.

Точка г става точка в.

Точка д става точка г.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 56. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 56 съ измѣненията, които предлага комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете)

„Глава VII.

„Допълнителни практически училища и курсове“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване заглавието на глава VII. Ония отъ васъ, които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 57 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни думата „промишленитъ“ съ думата „индустриалнитъ“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 57. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 57 съ измѣненнето на комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 58 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 58. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 58, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 59 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 59. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 59, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 60 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 60. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 60, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 61 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 61. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 61, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 62 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 62. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 62, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 63 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 63. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 63, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 64 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 64. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 64, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 65 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 65. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 65, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 66 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 66. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 66, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 67 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 67. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 67, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 68 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията замѣни думата „промышленитѣ“ съ думата „индустриалнитѣ“.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 68. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 68 съ измѣнение на комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Докладчикъ Н. Топаловъ (д. сг): (Чете чл. 69 — вж. приложение № 44, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Поставямъ на гласуване чл. 69. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 69, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събрането приема.

Г. г. народни представители! Връщаме се къмъ точката отъ дневния редъ — одобрение предложението за отпускане народни пенсии на запаснитѣ руски офицери, долни чинове и войници, участвували въ Освободителната война.

Моля г. секретаря да прочете това законодателно предложение.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„МОТИВИ

къмъ решението за отпускане народни пенсии на запаснитѣ руски офицери, долни чинове и чиновници, участвували въ Освободителната война.

Г. г. народни представители! Известно ви е, че следъ руската революция много руски граждани отъ всички класи и съсловия бѣха принудени, за да спасятъ живота си, да избѣгатъ въ чужбина. Не малко отъ тѣхъ дойдоха и се заселиха въ България. Тукъ тѣ, прокудени отъ своята родина, останали безъ средства за съществуване, водятъ единъ труденъ животъ. Между тѣхъ има 51 запасни офицери, долни чинове и чиновници, взели участие съ рускитѣ войски при освобождението на България. Мъчно може да си представи човѣкъ мизерията и лишенията, които преживяватъ тѣзи стари ветерани, които съдбата е изхвърлила, безъ никакви средства за съществуване, безъ сили и възможностъ сами да изкаратъ прехраната си, тукъ, въ България, страната, за която тѣ преди 45 години се биха и за освобождението на която иматъ не малка заслуга.

Дългъ ни се налага, да се притечемъ на помощъ на тѣзи нещастници, като Народното събрание реши да имъ се отпусне по една народна пенсия, за да могатъ да си облекчатъ последнитѣ дни на своя животъ. Тѣ сж хора по-възрастни отъ 65 години, а нѣкои отъ тѣхъ сж надминали даже 80-годишна възраст. Сумата, която ще плаща годишно държавата (около 600.000 л.), нѣма да обремени бюджета. Съ отпускане на тѣзи пенсии, обаче, Народното събрание ще извърши единъ актъ на отплата къмъ заслужили ратници за свободата ни и на хуманностъ. Ето защо ви моля, да гласувате отбелѣзаното на другата страна решение.

Внссители: Х. Силянковъ, Д. Бошняковъ и А. Цаневъ.

Поддържатъ предложението: В. Начевъ, М. Минковъ, Г. Терзиевъ, В. Георгиевъ, И. Горбановъ, Г. Т. Пѣевъ, И. Галчевъ, А. Урумовъ, Д. Мангърровъ, Д. Кьорчевъ, К. Пехливановъ, П. Гроздановъ, К. Георгиевъ, Н. Рачевъ, Д. Михайловъ, А. Додовъ, П. Стойчевъ, П. Йоловъ, Т. Стойковъ, А. Поповъ, В. Ганевъ, К. Мадовъ, К. Пядаревъ, Д. Цвѣтановъ, К. Петровъ, П. Расуковъ, А. Милковски, Н. Милевъ, И. Лѣварски, д-ръ С. Даневъ, П. Бурмовъ, П. Петровищъ, Х. Михайловъ, Т. Думановъ, Ц. Брънчяловъ, Д. Христовъ, Т. Маждраковъ, Г. Поповъ, П. Поповъ, Ц. Кушевковъ, С. Ангеловъ, Н. Козушевъ, С. Тасевъ, В. Стефановъ, И. Петровъ, д-ръ Н. Чирнаплевъ и К. Кънчевъ.

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за отпускане народни пенсии на запаснитѣ руски офицери, долни чинове и чиновници, участвували въ Освободителната война.

Отпускатъ се на заселинитѣ се въ България вследствие руската революция руски граждани, взели участие съ рускитѣ войски въ Освободителната война, народни пенсии, както следва:

- 1) На генерали — по 1.200 л. на месецъ;
- 2) На штаб-офицери — и съответствующитѣ висши чиновници по 1.000 л. на месецъ;
- 3) На оберъ-офицеритѣ и съответствующитѣ чиновници по 800 л. на месецъ, и
- 4) На долнитѣ чинове — по 500 л. на месецъ“.

Министъръ П. Тодоровъ: Това предложение трѣбва да отиде въ финансовата комисия.

С. Костурковъ (д. сг): Въ този проектъ ние не виждаме лица.

Председателъ: Имената имъ сж отбелѣвани въ списъкъ.

С. Костурковъ (д. сг): Какъ ще отпуснаме пенсии на неизвестни лица?

Министъръ П. Тодоровъ: Трѣбва да се изтъкнатъ заслужитѣ, въобще какво и що сж направили и пр. Азъ правя

предложение да се изпрати това законодателно предложение във финансовата комисия.

Председателът: Г. г. народни представители! Има предложение от страна на г. министъра на финансите, щот предложението за отпускане народни пенсии на запалит руски офицери, долни чипове и чиновници, участвували във Освободителната война, да отиде във финансовата комисия и следъ това да се разисква във Народното събрание. Ония от вас, които приемат това предложение на г. министъра на финансите, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка седма отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за признаване за лѣкарска и магистерска служба прослуженото време презъ войната 1915—1918 г. на ония лѣкари и аптекари, които като студенти-медици и помощник-аптекари сж изпълнявали лѣкарски длъжности и аптечни служби въ сжщата, както и на лѣкарите и аптекарите, служили въ строевите части и щабове.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ В. Руменовъ (д. сг): Г. г. народни представители! Парламентарната комисия по Министерството на вътрешните работи и народното здраве, като разгледа законопроекта за признаване за лѣкарска и магистерска служба прослуженото време презъ войната 1915—1918 г. на ония лѣкари и аптекари, които като студенти-медици и помощник-аптекари сж извършвали лѣкарски длъжности и аптечни служби, го видоизмени и прие във форма, както следва: (Чете)

ЗАКОНЪ

за признаване за лѣкарска и магистерска служба прослуженото време презъ войната 1915—1918 г. на ония лѣкари и аптекари, които, като студенти-медици и помощник-аптекари, сж изпълнявали лѣкарски длъжности и аптечни служби въ сжщата, както и на лѣкарите и аптекарите, служили въ строевите части и щабове¹.

Председателът: Ще постави на гласуване заглавното на законопроекта. Ония от вас, които приемат заглавното тъй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ В. Руменовъ (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. приложение № 77, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете)

„Чл. 1. На лѣкарите, които, като студенти-медици презъ време на войната 1915—1918 г., сж изпълнявали длъжността на лѣкари въ войската, признава се прослуженото време на тая длъжностъ като стажъ и като лѣкарска служба“.

Председателът: Ще постави на гласуване чл. 1. Ония отъ вас, които приематъ чл. 1 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ В. Руменовъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. приложение № 77, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете)

„Чл. 2. На магистрите по фармацията, които, като помощник-аптекари презъ време на войната 1915—1918 г., сж изпълнявали аптечна служба въ войската, признава се прослуженото време на тая служба като стажъ и като магистерска служба“.

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. Тончо Думановъ.

Т. Думановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Отъ войната пасамъ съ закони и безъ закони се дадоха много облекчения и привилегии на нашата учаща се младежъ. Безъ законъ на младежи, които не сж били въ гимназия, се призна, че сж следвали класове.

С. Костурковъ (д. сг): Това не е вѣрно — по Министерството на просвѣщението не се допусна нищо подобно.

А. Сталийски (д. сг): Само изпитъ държаха, безъ да сж посещавали училище.

С. Костурковъ (д. сг): Защото сж били на бойното поле.

Т. Думановъ (д. сг): Призна се чрезъ законъ за младежи, които не знаятъ къде сж вратите на Университѣта,

че сж следвали семестри; самите тѣ се очудватъ, какъ сж имъ били дадени тѣзи права. Тѣ се подложиха на изпитъ. Г. г. професорите ше ви кажатъ, че тѣзи изпити сж били една формалностъ. Тия младежи се освободиха и отъ държавенъ изпитъ. И работата достигна дотамъ, че днесъ виждаме напр. г. министърътъ на правосъдието да гетви единъ законопроектъ, да прави една малка реакция срещу всичката тая разпасаностъ, заради това, защото той видѣ, че съдебното дѣло се излага на много голѣма опасностъ. Една подобна привилегия — или, както е првѣт да се нарича въ обикновения говоръ, амнистия — на младежи предвижда и настоящиятъ законопроектъ.

По отношение на лѣкарите положението е малко по-друго — и заради това азъ не вземахъ думата по редакцията на чл. 1 отъ законопроекта: правата, които лѣкарите получаватъ съ чл. 1, въ сжщностъ нѣматъ никакви други послѣдствия, освенъ да подобрятъ малко тѣхното материално положение като служители на държавата. Вие знаете, че лѣкарятъ, следъ като свърши медицинския факултетъ и издържи колковнуъмъ, има право на свободна практика, безъ въкакъвъ предварителенъ стажъ. Положението на такъвъ лѣкаръ, назначенъ въ болница или въ друго държавно санитарно учреждение, като стажантъ или като лѣкаръ, е еднакво, работата и отговорността му сж еднакви. И ако ние съ чл. 1 на този законопроектъ признаваме на такъвъ лѣкаръ нѣкакъвъ стажъ несъществуващъ, съ това ние само го повишаваме отъ къмъ заплатата — никаква друга привилегия не му създаваме.

Обаче, по отношение на аптекарите положението е съвсемъ друго. Споредъ нашия законъ за общественото здраве, за да може едно лице да добие право да управлява аптека, трѣбва: първо, да има завършено сръбно образование; второ, да е било две години ученикъ въ нѣкоя аптека; трето, да е свършило по фармация; четвърто, да държи колковнуъмъ и най-после да прекара като магистъръ четири години стажъ, и чакъ следъ това то добива правото да управлява самостоятелно аптека и добива правото да вземе концесия за аптека. Съ чл. 2, който сега се докладва, се стѣблява стажътъ на такива магистри аптекари, като се признава за стажъ службата, която тѣ сж прекарали преди да бждатъ магистри, преди да сж свършили по фармация — тая служба, която по нашия законъ за опазване общественото здраве, е абсолютно безъ въкакво значение, ако ше да бжде и 20-годишна. Съ чл. 2 се признава на такива лица за стажъ времето, което тѣ сж прекарали презъ време на войната на санитарна или строева служба. Най-малкото това, г-да, е нелогично. Неправиленъ изразъ е туренъ тукъ, въ законопроекта, защото въ сжщностъ ние не можемъ да признаемъ това, което не е и не може да бжде стажъ. Може ли да се нарече магистерски стажъ работата на единъ човѣкъ, който презъ време на войната е изпълнявалъ нѣкаква служба, която нѣма нищо общо съ аптекарската? Разбира се, това не може да се нарича стажъ. Въ сжщностъ такива лица ние просто ги освобождаваме отъ стажъ; въ сжщностъ стажътъ, който е четиригодишенъ по закона, ние го намаляваме на три години и нѣколко месеца, правимъ го по-малъкъ. Ако по закона за опазване общественото здраве за магистъра е необходимъ 4-годишенъ стажъ, защото само следъ такъвъ стажъ магистърътъ може да добие практика, която дава гаранция, че като управителъ на аптека той нѣма да изтрови народа, ясно е, че ние правимъ престъпление сирѣщо народното здраве, ако сега почти напълно унищожаваме този стажъ, като го правимъ по-малъкъ съ година и нѣколко месеца.

Иные псвече, г. г. народни представители! Тѣй, както е редактиранъ чл. 2, не само на лицата, които сж били студенти презъ време на войните и на които войните сж попречили своевременно да свършатъ и се отдадатъ на стажъ за аптекарска практика, но и на онези, които не сж били никакви студенти по фармация и които не сж мислили да ставатъ студенти по фармация, се даватъ нѣкоя привилегия. Този, който презъ време на войната е ималъ право само на помощник-аптекарь и не е мислилъ да следва, и който до денъ днешенъ не е следвалъ, следъ като прокаралъ този законъ, ше знае, че те първа може да отиде да следва по фармация, ше свърши за 2 години и като прекара 9 или 10 месеца стажъ, ше добие правото да бжде управителъ на аптека, понеже споредъ закона годишниятъ, прекарали на служба въ нѣкакво санитарно-аптекарско заведение презъ войната, му се признаватъ за магистерски стажъ.

Г. г. народни представители! Мене ми се струва, че Народното събрание просто нѣма право да създава такива привилегии.

Да ви кажа още един факт: ние тук сме блокирани от подобни г. г. аптекари от разни положения, които настояват така или иначе да се измъни членът, за да могат да попаднат и тѣ въ групата на амнистиранитѣ.

Предъ видъ на всичко това, мене ми се струва, че ще направимъ, както казахъ, престъпление спрѣмо народното здраве, ако допуснемъ въ бъдеще аптекаритѣ да се управляватъ отъ лица, които нѣматъ повече отъ пѣколко месеца магистерски стажъ.

Отъ друга страна, г. г. народни представители, азъ съмъ съгласенъ, понеже се дадоха много привилегии въ туй направление, да се даде нѣщо и на аптекаритѣ, обаче трѣбва да бъдемъ наясно какво трѣбва да имъ дадемъ. Трѣбва ли да намалимъ стажа, който законътъ изисква — той е 4 години — и до каква степенъ да го намалимъ? Мене ми се струва, че Народното събрание би се съгласило да го намалимъ на две години; обаче по-малко отъ две години стажъ да не допускаме, затуй, защото ще изложимъ народното здраве на явна опасностъ. За да се постигне този резултатъ, азъ правя предложение редакцията на чл. 2 да се измѣни, както следва: (Чете) „На магистритѣ по фармацията, които като такива или като студенти фармацевти презъ време на войната 1915—1918 г. сѣ изпълнявали каквато и да било военна служба или сѣ служили въ частни аптеки и дрогерии, магистерскиятъ стажъ се намалява на две години“.

Ако се даде такава редакция на тоя членъ, постигатъ се нѣколко цели. Най-напредъ не се прави различие между онѣзи, които сѣ били на служба въ войската и тия, които — а такива има — сѣ служили въ частни аптеки. Ако дадемъ привилегии на тия, които сѣ служили въ войската и които въ сѣщностъ не сѣ изпълнявали никаква аптекарска служба, ние поставяме въ едно съвсемъ неблагоприятно положение, тия, които сѣ служили въ частнитѣ аптеки, а тѣ сѣ служили въ последнитѣ, понеже законитѣ и наредбитѣ сѣ позволявали това.

Отъ друга страна, съ тази редакция, която предлагамъ, ние отнемаме възможността да се ползува отъ привилегии, които дава този членъ отъ закона, оная категория аптекари, които презъ време на войната нито сѣ онѣзи студенти, нито сѣ мислили да следватъ, а те първа биха желали да се възползуватъ отъ тия привилегии.

По всички тия съображения, г. г. народни представители, азъ моля Народното събрание да приеме тази редакция на чл. 2, която предложихъ. Съ нейното приемане и редакцията на чл. 3 става излишна, заради това, защото въ него се говори за всички онѣзи, които сѣ били на каквато и да било служба въ войската.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Бошняковъ.

Д. Бошняковъ (д. ст.): Отказвамъ се.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Велико Стефановъ.

В. Стефановъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Вѣрно е, че съ настоящия законопроектъ се измѣни едно положение, което е легнало въ основитѣ на закона за опазване народното здраве, но туй измѣнение се налага вследствие създаденото положение презъ време на войната, когато една частъ отъ аптекаритѣ бѣха онеправдани, съзнателно онеправдани. Азъ ще ви напомня единъ случай. Съгласно нашия воененъ законъ, аптекаритѣ, следъ като служатъ войници, въ края на своята си служба, следъ като издържатъ теоретически изпити и преминатъ практическитѣ занятия въ школата, би трѣбвало да служатъ по специалността си въ болницитѣ и по военно-санитарната частъ. Въ 1911 г. се заведе тази практика — може би вследствие усложненото положение на България — аптекаритѣ, които служатъ въ Школата за запасни офицери, да не се командироваатъ въ частитѣ по военно-санитарното ведомство, а да служатъ въ войската, защото тогава имаше такива разбирания, че така ще бъдатъ полезни на отечеството си, отколкото ако отидатъ по специалността си, която специалностъ тѣ познаватъ и по която могатъ всекога да бъдатъ полезни. Отъ 1911 г. имаше двама аптекари-магистри свършили, отъ които единиятъ загина при Бунар-Хисаръ, а другиятъ остана въ строя и командуваше батарея. Когато на всички чиновници отъ 1912/1913 г. както и отъ 1915—1918 г. се даде двойно старшинство, питамъ азъ, тия граждани аптекари, които сѣ били полезни на отечеството си и най-много смѣли за него, като сѣ опитали да служатъ като войници, а не по своята специалностъ, какъто се ползуватъ съ го-

лѣми облекчения, тѣзи ли сѣ онѣи именно хора, на които трѣбва да се отнематъ правата или привилегиитѣ, които се дадоха на всички други чиновници?

Въ втората война бѣше сѣщото положение. Имаше аптекари и помощникъ-аптекари, които служиха въ строя. Имаше помощникъ-аптекари, които бѣха по частитѣ си и които нѣмаха възможностъ да отидатъ да следватъ, вследствие особеното положение поради войната. На много други чиновници се дадоха такива права, като имъ се призна старшинство въ време на войната, и въ сѣщото време имъ се създадоха привилегии. Съ туй положение на законопроекта се иска това нѣщо. И то не урежда такава една материя, която да бъде опасна за общественото здраве, защото въ самия законопроектъ е казано: признава имъ се стажъ и магистерска служба. Стажътъ въ какво се състои? За да бъде единъ магистъръ по фармацията управителъ на нѣкоя аптека, той трѣбва да има 4-годишенъ стажъ. Защо този стажъ е 4 години, а не е 2 години? Въ България било е време, когато е билъ и 2 години, било е време, когато не е имало никакъвъ стажъ, тѣй както за лѣкаритѣ нѣма стажъ. Но за лѣкаритѣ сега пакъ има единъ стажъ — младши ординаторска служба. И затуй въ чл. 1 е помѣстенъ и стажъ за лѣкаритѣ. Но мене ми се струва, че туй твърдение на г. Думансвъ за стажа, който, ако не стане 4 години за нѣкого, имало се опасение за общественото здраве, не е състоятелно, защото, както ви казахъ, имало е време въ страната, когато е нѣмало стажъ, безъ стажъ сѣ постъпвали магистри направо управители на аптеки; имало е време, когато е имало 2-годишенъ стажъ, имало време, когато е имало и 4-годишенъ стажъ. По-скоро туй се налага не отъ самата служба, но отъ това, че той може да бъде полезенъ, когато прекара 4 или 6 години стажъ — защото може да се наложи стажътъ да стане и 6 години — отколкото самата система на раздаване аптеки у насъ, както самото туй раздаване е поставено и както аптекаритѣ, магистритѣ излизатъ, за да могатъ да се настаняватъ да управляватъ аптеки или да взематъ концесии. А щомъ е тѣй, тогава, когато на всички други чиновници се дадоха привилегии — даже и на ученици, които бѣха въ VIII класъ, когато бѣха мобилизирани, позволи имъ се да държатъ своя матуриретенъ изпитъ, и на тѣхъ се създаде известно облекчение — така също ще трѣбва да се направятъ облекчения и за лѣкаритѣ и аптекаритѣ.

Но азъ не държа тѣжкозъ на тази страна, която засѣга заинтересованитѣ; за мене е по-важна обществената страна на въпроса. Вие знаете и днесъ, че за управители на аптеки, особено държавни, ние имаме назначени лица безъ стажъ, защото нѣма аптекари. И тази е още по-голяма аномалия въ нашия аптеченъ животъ, да се назначаватъ магистри управители на аптеки безъ никакъвъ стажъ. Тѣй е съ врачанската държавна аптека. Даже напоследъкъ Медицинскиятъ съветъ се занима съ този въпросъ и релки: ако пъкъде не се намѣрятъ управители на общински аптеки съ стажъ, да се назначаватъ и безъ стажъ. Туй положение се спазваше строго, като че ли само за частнитѣ аптеки. И, казвамъ, обществената страна на този въпросъ е, че ние трѣбва да намѣримъ за тѣзи държавни и общински аптеки хора поне съ една или две години магистерски стажъ, заедно съ оня стажъ, който имъ се признава въ време на войната, за да не влѣземъ въ противоречие съ закона за опазване общественото здраве, който изисква непременно 4-годишенъ стажъ. Въ туй отношение азъ ви казвамъ ние ще удовлетворимъ една държавническа необходимостъ, която се налага да стане.

Друго едно положение, което се урежда е, че се признава и магистерската служба. Г-да! Има много аптекари, които служатъ на държавна служба. За тѣхното класиране необходимо е да имъ се признае и правото на помощничество въ време на войната като магистерска служба, за да получатъ по-голямъ класъ въ службата. Мене ми се струва, че настоящиятъ законопроектъ е внесенъ само отъ тѣзи съображения, за да се попълни тази пепълнота. И азъ признавамъ, че съ това се дава известно заслужено дарение на онѣзи помощници-аптекари, които сѣ служили въ разнитѣ части по специалността си, и даже на тѣзи, които сѣ били въ строя.

Но за мене възниква друго едно трето положение, което, изглежда, никой не взема подъ внимание и което, може би, ще създаде една аномалия въ нашия аптеченъ животъ и ще влѣзе въ противоречие съ закона за опазване общественото здраве. Ако всичко туй — стажъ и служба — се смѣта за старшинство — а то не може да не се смѣта — ние ще имаме едно такова положение, че когато дойде въпросъ да се раздаватъ концесии, да влѣзатъ въ проти-

воречие именно тѣзи, на които се дава туй старшинство като дарение, да го нарека така, съ ония, които иматъ извоювано това положение по право, тѣй както си е вървѣло то по своя редъ на магистерство или аптекарство. За да бѣде единъ аптекаръ управителъ на каквато и да е аптека, иска се 4-годишенъ стажъ. Оттамъ-нататъкъ, когато се раздаватъ концеснитѣ за аптеки, смѣта се, кой е по-старшии на него се дава вѣкоя обявена концесия. При туй положение, което се създава съ чл. 2, ние можемъ да имаме следующето положение. X аптекаръ, на когото старшинството, съгласно този чл. 2, се признава, защото е билъ помощникъ-аптекарь презъ време на войната 1915—1918 г. ще има 3 години. Започналъ е да следва въ 1920 г. и е свършилъ въ 1922 г. Отъ 1922 г. до днесъ или до септември ще имаме 2 години, които ще прекара като магистерски стажъ. Следователно 3 години и 2 години, които прекарва като стажъ, въ действителностъ ще му стане 5 години магистерскиятъ стажъ. Другъ аптекаръ, който случайно въ войната презъ 1918 г. се е посветилъ на туй звание, има една година всичко — последната — и тя му се признава, следъ свършване на войната започва да следва въ 1919 г. и свършва въ 1921 г. Забележете, че първиятъ е свършилъ въ 1922 г., а вториятъ е свършилъ въ 1921 г. и има 3 години до 1924 г., всичко на всичко има 4 години магистерски стажъ. И като вземемъ последователно туй становище по-нататъкъ за годинитѣ 1924, 1925 и 1926 г., ще имаме сѣщото отношение: първиятъ, който е свършилъ въ 1922 г., ще има 5 години магистерски стажъ, а вториятъ, който е свършилъ въ 1921 г. — следователно по-старшии, по-напредъ е свършилъ — ще има 4 години. На кого ще дадатъ право да отвори аптека? На онзи, който има признато дарение и придобито право, който е свършилъ по-назадъ и е по-младъ: следователно, на него ще дадатъ право по-напредъ, отколкото на онзи, който има четири години и е свършилъ не презъ 1922 г., а презъ 1921 г. Ето ви една аномалия, която се явява. Туй е по отношение раздаването на концеснитѣ. Я, наистина, Медицинскиятъ съветъ напоследъкъ, когато се раздаваха концеснитѣ, бѣше се установилъ на туй: старшинството на аптекаритѣ, които получаватъ концесии, да се смѣта отъ деня на колеквиума, отъ деня, когато тѣ сж издържали своя държавенъ изпитъ.

Та при туй положение ние имаме свършено друга аномалия: който е свършилъ презъ 1922 г., ще има право да вземе концесия; който е свършилъ презъ 1921 г., вѣма да има право да вземе концесия. И затова азъ смѣтамъ, че редакцията на чл. 2 отъ законопроекта е много права и добре урежда тази материя за признаването на права.

За да се уреди и този трети въпросъ, който изниква, ние трѣбва да приемемъ една забележка къмъ този членъ, въ такъвъ смисълъ: „Старшинството на магистритѣ, за които се говори въ този членъ, за получаването на концесия за аптека, съгласно чл. 142 отъ закона за опазване общественото здраве, се счита отъ деня на колеквиума“. Въ закона за опазване общественото здраве не се урежда тази материя, но практиката, която е заведена и отъ Върховния медицински съветъ, е такава. Даже когато Върховниятъ медицински съветъ се е занимавалъ съ туй положение и е смѣталъ, че ще влѣзе въ противоречие, не е вземалъ становище и въ първоначално внесенния законопроектъ вѣмаме туй положение на стажъ и магистерска служба, а имаме свършено друго положение. Медицинскиятъ съветъ не е могълъ да вземе решение, като е казалъ: не е мое право, не е законно азъ да разрешавамъ този въпросъ; Камарата е властна и тя може да го разреши.

Следъ тия тълкувания, г-да, азъ смѣтамъ, че онуй, което предлагамъ като забележка къмъ този членъ, е нѣщо, което изчерпва цѣлата материя, урежда този въпросъ и се налага да се приеме.

Председателъ: Моля, г. Стефановъ, дайте си предложението писмено.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ не трѣбва да се поставя на почва, даватъ ли се или не се даватъ привилегии. Държавата тукъ не дава привилегии, а изпълнява едни свои задължения къмъ български граждани, които тя въ време на войната е отнела отъ тѣхното време, нужно да се учатъ, и ги е поставила на служба на отечеството, на себе си. Следователно, тя е длъжна да се издължи срещу онуй, което е взела отъ тѣхъ, и то толкова, колкото е отнела. Поради това спра-

ведливо е, времето, прекарано въ време на войната отъ аптекаритѣ и лѣкаритѣ, които сж били тогава студенти, да се смѣта, че това е време, прекарано въ стажъ, или въ служба, или така, както тѣ въ действителностъ щѣха да го прекарватъ, ако тая война не бѣше.

Така трѣбва да се погледне на въпроса и заради туй моя да се приеме членътъ така, както е редактиранъ, защото съ него се удовлетворява една справедливостъ и защото държавата изплаща своя дългъ спрѣмо хората, на които тя е ошетила интереситѣ. Тя нищо не дава, никакви привилегии не имъ прави.

Председателъ: Г. г. народни представители! Къмъ чл. 2 има направени нѣколко предложения. На първо мѣсто отъ народния представителъ г. Думановъ, въ смисълъ, чл. 2 да се измѣни така: (Чете) „Чл. 2. На магистритѣ по фармацията, които, като такива или като студенти фармацевти презъ време на войната 1915—1918 г., сж изпълнявали каквато и да било военна служба, или сж служили въ частни аптеки и дрогерии, магистерскиятъ стажъ се намалява на две години“.

Отъ страна на народния представителъ пкъ г. Велико Стефановъ има предложение, къмъ чл. 2, както се докладва отъ г. докладчика, да се прибави следната забележка: (Чете) „Старшинството на магистритѣ, за които се говори въ този членъ, за получаване на концесия за аптека, съгласно чл. 142 отъ закона за общественото здраве, се счита отъ деня на колеквиума“.

Ще поставя на гласуване най-напредъ предложението на г. Думановъ. Ония отъ васъ, които приематъ предложението на г. Думановъ, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Ония отъ васъ, които приематъ предложението на г. Велико Стефановъ къмъ чл. 2, както се докладва отъ г. докладчика, да се прибави забележката, която ви прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Ще постави на гласуване чл. 2 така, както се прочете отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 2 така, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ В. Руменовъ (д. сг): Комисията прибави къмъ първоначалния законопроектъ следния новъ членъ: (Чете)

„Чл. 3. Горнитѣ лица, както и лѣкаритѣ и аптекаритѣ, които сж посили служба въ строевитѣ части и щабове не по специалността си, се ползуватъ съ сжщитѣ права.“

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Думановъ.

Г. Думановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Събранието не се съгласи на мѣстото на чл. 2 да се постави оная редакция, която азъ предложихъ. Въ такъвъ случай правя предложение същата тая редакция да се постави на мѣстото на чл. 3.

П. Палиевъ (д. сг): Защо?

Г. Думановъ (д. сг): Заради туй, г. Палиевъ, защото има сериозни основания. Вие не сте се проникнали отъ важността на въпроса. И ще моля г. министра да се съгласи съ моето предложение — на мѣстото на чл. 3 да се постави редакцията, която азъ предложихъ за чл. 2.

Председателъ: Има предложение отъ народния представителъ г. Думановъ, чл. 3 да се измѣни тѣй, както той предлагаше да се измѣни чл. 2, а именно чл. 3 да има следующата редакция: (Чете) „На магистритѣ по фармацията, които, като такива или като студенти фармацевти презъ време на войната 1915—1918 г. сж изпълнявали каквато и да било военна служба или сж служили въ частни аптеки и дрогерии, магистерскиятъ стажъ се намалява на две години“.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г-да! Ще бѣде въ висша степенъ несправедливо да се ошетятъ хората, които не по тѣхна вина сж били назначени на строева служба. Интересътъ тогава на работата е изисквалъ, щото нѣкои лѣкари и аптекари да ги привлечатъ на строева служба и тѣ сж се подчинили на тая заповѣдъ. Питамъ се, въ името на каква държавната властъ, която тогава ги е лишила отъ възмож-

ността да работят по своята специалност, сега ще иска да ги опетява? Това е несправедливо, за да не кажа по-голяма дума — неморално. И азъ моля да си остане съдържание на чл. 3 така, както е.

Председателът: Поставям на гласуване предложението на г. Тончо Думановъ. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнѣшество, Събранието не приема.

Ония отъ васъ, които приематъ чл. 3 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ следующата точка отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за давностния срокъ на държавнитѣ съкровищни бонове.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 84, Т. I)

Председателът: Понеже никой не иска думата по прочетения законопроектъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ по принципъ законопроекта за давностния срокъ на държавнитѣ съкровищни бонове, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ т. 9 отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за обмѣна на временнитѣ квитанции отъ първата серия на 6½% народенъ заемъ отъ 1921 г., съ окончателни облигации отъ сѣщия заемъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 85, Т. I)

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ.

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. сг): Г. г. народни представители! Срокътъ, който е предвиденъ, 30 юний 1924 г., е поставенъ съ огледъ на момента на внасянето на законопроекта въ Народното събрание — 30 декември 1923 г. Министерството е смѣтнало да даде единъ срокъ отъ около 6 месеца за обмѣна на временнитѣ квитанции съ окончателни облигации. Очевидно е сега, понеже се намираме въ началото на месецъ юний, че срокътъ ще трѣбва да бъде продълженъ най-малко до 31 декември 1924 г., за да иматъ тѣзи, които притажаватъ временни квитанции, достатъчно време отъ шестъ месеца — даже не напълно — да извършатъ тая обмѣна. При второто четене на законопроекта ще трѣбва да се има предъ видъ да се направи това измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване законопроекта за обмѣна на временнитѣ квитанции отъ първата серия на 6½% народенъ заемъ отъ 1921 г. съ окончателни облигации отъ сѣщия заемъ. Ония отъ васъ, които приематъ тоя законопроектъ на първо четене, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. сг): Предлагамъ спешностъ.

Председателът: Моля ония отъ васъ, които приематъ предложението на г. Фаденхехтъ за даване спешностъ на законопроекта, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да го докладва на второ четене.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„З А К О Н Ъ

за обмѣна на временнитѣ квитанции отъ първата серия на 6½% народенъ заемъ отъ 1921 г. съ окончателни облигации отъ сѣщия заемъ“.

Председателът: Поставямъ на гласуване заглавието на законопроекта.

Ония отъ васъ, които приематъ заглавието на законопроекта така, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. приложение № 85, Т. I)

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ.

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. сг): Предлагамъ въ чл. 1 вмѣсто „30 юний 1924 г.“ да стане: „31 декември 1924 г.“

Министъръ П. Тодоровъ: Съгласенъ съмъ.

Председателът: Г. г. народни представители! Къмъ чл. 1 е направено предложение отъ г. д-ръ Фаденхехтъ въ смисълъ датата 30 юний 1924 г. да се замѣни съ 31 декември 1924 г. Съ това предложение е съгласенъ и г. министърътъ на финанситѣ.

Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Ония отъ васъ, които приематъ чл. 1 заедно съ токущо приетото измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. приложение № 85, Т. I)

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! Съ постановлението на чл. 2 отъ този законопроектъ азъ смѣтамъ, че ние на мнозина отъ онѣзи, които съ записали облигации, ще имъ ги отнемемъ, защото да ги задължилъ за една облигация отъ 100 л. да правятъ публикации въ „Държавенъ вестникъ“, да харчатъ една сума, може би пакъ 100 л., за да си получатъ облигацията, то е равносвѣдно да имъ кажешъ отъ сега: „Оставете вѣвка надежда да вземете тия облигации“. Държавата е дала квитанции, разписки, че е получила пари. Каква нужда има непременно да се представятъ квитанцитѣ, за да се получатъ облигациитѣ. Имате кочани — ще предадете облигациитѣ. Ако искате да бъдете сигурени, че нѣма да яватъ нѣкои втори пътъ да искатъ облигациитѣ, ще искате поднесе върху кочана, че съ получили облигациитѣ. Да заставите хората да даватъ обявления въ „Държавенъ вестникъ“ и да харчатъ пари, следъ като съ направили услуга на държавата да запишатъ отъ този заемъ — защото той бѣше по-скоро единъ патриотически заемъ, а не единъ заемъ за влагане на суми въ нѣкакво учреждение, отъ което си сигуренъ, че ще получишъ лихвитѣ си — азъ смѣтамъ, че ще бъде много несправедливо. Ето защо азъ мисля, че ще направимъ по-добре, ако измѣнимъ чл. 2 въ смисълъ: „Онѣзи които съ изгубили квитанцитѣ си, даватъ разписка на кочанитѣ за получаване на облигациитѣ“.

Министъръ П. Тодоровъ: Нѣмамъ нищо противъ, съгласенъ съмъ.

Председателът: Моля, г. Пждаревъ, формулирайте Вашето предложение.

Н. Пждаревъ (д. сг): Подписчици, които съ се лишили отъ квитанцитѣ поради открадане, изгубване, унищожение и пр., могатъ да получатъ облигациитѣ, ако преди изтичането на посочения въ чл. 1 срокъ, се разпишатъ въ кочанитѣ за получаването имъ.

Министъръ П. Тодоровъ: Дали нѣма да се фалшифицира по такъвъ начинъ? Дали нѣма да се явяватъ други?

Н. Пждаревъ (д. сг): Ако не се яви, ще останемъ въ положението, че не е искалъ да я получи.

Министъръ П. Тодоровъ: Добре.

Председателът: Г. г. народни представители! Съ това предложение на г. Пждаревъ е съгласенъ г. министърътъ на финанситѣ. Вие го чухте: „Подписчици, които съ се лишили отъ квитанцитѣ поради открадане, изгубване, унищожение и пр., могатъ да получатъ облигациитѣ, ако преди изтичането на посочения въ чл. 1 срокъ се разпишатъ въ кочанитѣ за получаването имъ“.

Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Поставямъ на гласуване чл. 2 отъ законопроекта, заедно съ токущо приетото измѣнение. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 2 заедно съ токущо приетото измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь А. Пиронков (д. ст): (Чете чл. 3 — вж. приложение № 85, Т. I)

Д-ръ Й. Фаденхехт (д. ст): Въ чл. 3 вмѣсто 30 юний да стане 31 декемврий.

Н. Пждарев (д. ст): Трѣбва да се измѣни редакцията на чл. 3 събрано съ редакцията на чл. 2. Вмѣсто „Временнитѣ квитанции отъ народния заемъ, обмѣната на които не се поиска“ да се каже: „Облигациитѣ отъ народния заемъ, които не сѫ получени отъ Дирекцията на държавнитѣ дългове до 31 декемврий 1924 г., се просрочватъ и продаватъ на борсата въ полза на държавното съкровище.“

Председателъ: То е същото, защото, временнитѣ квитанции се обмѣняватъ съ облигации.

Има предложение отъ г. д-ръ Фаденхехтъ датата 30 юний да се замѣни съ 31 декемврий. Ония отъ васъ, които приематъ предложението на г. д-ръ Фаденхехтъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Ония отъ васъ, които приематъ чл. 3 съ токушо приетото измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка десета отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь А. Пиронков (д. ст): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 86, Т. I)

Председателъ: Понеже никой не иска думата, ще поставя на гласуване законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата. Ония отъ васъ, които приематъ този законопроектъ на първо четене, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Министъръ П. Тодоровъ: Предлагамъ спешностъ.

Председателъ: Г. министърътъ на финанситѣ предлага да се приеме сега и на второ четене законопроекта, който токушо гласувахме на първо четене.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретарь А. Пиронков (д. ст): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата“.

Председателъ: Ония отъ васъ, които приематъ заглавieto на законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь А. Пиронков (д. ст): (Чете членъ единственъ вж. приложение №86, Т. I)

Председателъ: Понеже никой не иска думата по членъ единственъ, ще го поставя на гласуване.

Ония отъ васъ, които приематъ членъ единственъ така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка единадесета отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на законитѣ за окръжнитѣ съвети, за градскитѣ и селскитѣ общини.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь А. Пиронков (д. ст): (Прочита изцѣло законопроекта заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 87, Т. I)

Председателъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г-да! Моля ви да приемете законопроекта по принципъ, да се разгледа въ комисията

по Министерството на вътрешнитѣ работи и при второто четене да се откриятъ дебати по него, понеже той е сериозен законъ.

Д-ръ Н. Сакаровъ (к): Съгласни сме.

Председателъ: Ще поставя на гласуване приемането по принципъ на законопроекта за измѣнение и допълнение на законитѣ за окръжнитѣ съвети, за градскитѣ и селскитѣ общини.

Г. Данаиловъ (д. ст): Азъ бихъ желалъ да направя едно предложение, съ което моля г. министърътъ на вътрешнитѣ работи да се съгласи. Понеже съ тоя законопроектъ се налагатъ нови данъци и врѣхнини, азъ мисля, че ще бѣде добре комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи заедно съ комисията по Министерството на финанситѣ да разгледаатъ този законопроектъ, за да не дойде въ противоречие съ други данъчни закони.

Министъръ И. Русевъ: Това е вече направено. Азъ говорихъ по това съ министра на финанситѣ. Този законопроектъ ще се разгледа съвмѣстно отъ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи и комисията по Министерството на финанситѣ.

Г. Данаиловъ (д. ст): Добре.

Председателъ: Ония отъ васъ, които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на законитѣ за окръжнитѣ съвети, за градскитѣ и селскитѣ общини и за изпращането му за разглеждане съвмѣстно отъ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи и отъ комисията по Министерството на финанситѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Понеже г. министърътъ на правосъдието отсъствува, не ще може да разгледаме последнитѣ две точки отъ дневния редъ, а съ тѣхъ се изчерпва дневниятъ редъ за днешното заседание.

Предлагамъ да имаме заседание утре.

Преди да гласуваме, обаче, дневниятъ редъ за утре, моля ви да гласувате състава на комисията, която Народното събрание постанови преди нѣколко дена да се избере, съ целъ да прегледа и ревизира народнитѣ пенсии и да направи докладъ предъ Народното събрание.

Председателството предлага въ тая комисия да влѣзатъ следнитѣ народни представители: Захари Кръстевъ, Петъръ Алековъ, Христо Силяновъ, Никола Кемилевъ и Прокопи Йоловъ.

Моля ония отъ васъ, които приематъ да влѣзатъ тия лица въ въпросната комисия, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

За утрешното заседание предлагамъ следния дневенъ редъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За търговското и промишлено образование.
2. За признаване за лѣкарска и магистерска служба прослуженото време презъ войната 1915—1918 г. на ония лѣкари и аптекари, които, като студенти-медици и помощникъ-аптекари, сѫ изпълнявали лѣкарски длѣжности, и пр.
3. За обмѣна на временнитѣ квитанции отъ първа серия на 6½% народенъ заемъ отъ 1921 г.
4. За измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата.
5. Докладъ на прошетарната комисия.

Второ четене законопроектитѣ:

6. За насичане на 60 милиона размѣнни алуминеви монети.
7. За допълнение на чл. 2 п. 7 отъ закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата.
8. За отпушане отъ Българската народна банка заемъ отъ 10 милиона лева подъ гаранция на държавата на Българската централна кооперативна банка и пр.
9. За давностния срокъ на държавнитѣ съкровищни бонове.

Първо четене законопроектитѣ:

10. За отгѣняване § 23 отъ закона за измѣнение нѣкои членове отъ закона за устройството на сѣдилищата.
11. За измѣнение закона за углавното сѣдопроизводство.

12. За опрощаване бандерола на папириси отпуснати за раненитѣ войници и за нашитѣ пленници презъ годинитѣ 1915, 1919 и 1920.

13. Одобрение предложението за одобрение второто постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 май 1923 г., протоколъ № 53 и указъ № 65 отъ 8 септември 1923 г., съ който се одобрява сключения договоръ между Българската народна банка и подполковникъ Ено за уреждане изплащането дълговетѣ отъ преди и презъ войната на българскитѣ длъжници къмъ кредиторитѣ имъ въ Франция.

Д-ръ Н. Колушевъ (д. ст.): Моля да се постави на дневенъ редъ законопроектъ за бѣжанцитѣ.

Председателъ: Ще го поставимъ въ дневния редъ за понеделникъ.

Председателъ: Д-ръ Т. КУЛЕВЪ

Г. Данаиловъ (д. ст.): Азъ бихъ молилъ да бѣде поставенъ на дневенъ редъ законопроекта за измѣнение на закона за пенситѣ. Той е прегледанъ отъ комисията, пратенъ е докладътъ ѝ въ Държавната печатница за отпечатване и увѣренъ съмъ, че утре ще може да се раздаде на г. г. народнитѣ представители.

Председателъ: Когато се раздаде докладътъ, ще бѣде поставенъ на дневенъ редъ.

Д-ръ Н. Сакаровъ (к): Нека се ускори печатането му.

Председателъ: Ония отъ васъ, които приематъ предложението дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Бошпинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието за утре.

(Вдигнато въ 19 ч. и 30 м.)

Секретаръ: А. ПИРОНКОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

СЪ ДЪРЖАНИЕ:

	Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народнитѣ представители: Димитъръ Нейковъ, Ради Василевъ, Генко Митовъ, Цоню Бръшляновъ, Димитъръ Яневъ, Тончо Велиновъ, Димитъръ Табаковъ, д-ръ Владимиръ Такевъ, Ванко Георгиевъ, Никола Атанасовъ, Василь Домузчиевъ, Стефанъ Бояджиевъ, Стефанъ Чолаковъ, Владиславъ Мариновъ, Никола Хаджиевъ и Петко Стайновъ	2219	
Питания:		
1. Отъ народния представителъ Христо Баевъ до министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве — пита дали е получилъ отъ гара Раднево оплакване противъ старшия стражаръ тамъ Велчо Боневъ и какво е направилъ по това оплакване (Съобщение)	2219	
2. Отъ народния представителъ Хараламби Стояновъ до министритѣ на правосѣдието, на вътрешнитѣ работи и на финанситѣ — пита: кога ще се даде категориченъ отговоръ на представителитѣ на професионалнитѣ съюзи по даването нареждане да не се пречи на дейността на сѣщитѣ съюзи и кога ще се нареди ликвидационната комисия да предаде инвентара и архивитѣ на централнитѣ настоятелства, безъ всякакви формалности (Съобщение)	2219	
Законопроекти:		
1. За бюджета на разнитѣ фондове за 1924/1925 финансова година (Съобщение)	2219	
2. За одобрение сключенитѣ на 7 май 1924 г. договори отъ министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ съ акционерното дружество на бившитѣ заводи „Шкода“ въ Пилзенъ и съ бюро Централъ д'Експортасионъ Рингхоферъ, Неселсдорфъ и Шаудингъ, относно доставянето на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата на локомотиви и вагони (Трето четене)	2219	
3. За одобряване решенията на Международната организация на труда, гласувани отъ общата ѝ конференция, третата сесия, презъ 1921 г. (Трето четене)	2219	
4. За одобряване решенията на Международната организация на труда, взети отъ четвъртата сесия на общата ѝ конференция презъ 1922 г. въ Женева (Трето четене)	2220	
5. За одобряване решенията на Международната организация на труда, гласувани отъ общата конференция, пета сесия, презъ 1923 г. (Трето четене)	2220	
6. За търговското и промишлено образование (Второ четене)	2220	
7. За признаване на лѣкарска и магистерска служба прослуженото време презъ войната 1915—1918 г. на ония лѣкари и аптекари, които, като лѣкари и помощникъ-аптекари, сж изпълнявали лѣкарски длъжности и аптечни служби въ сѣщата, както и на лѣкаритѣ и аптекаритѣ, служили въ строевитѣ части и шабове (Второ четене)	2227	
8. За давностния срокъ на държавнитѣ съкровищни бонове (Първо четене)	2230	
9. За обмѣна на временнитѣ квитанци отъ първата серия на 6% народенъ заемъ отъ 1921 г. съ окончателни облигации отъ сѣщия заемъ (Първо и второ четене)	2230	
10. За измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата (Първо и второ четене)	2231	
11. За измѣнение и допълнение на законитѣ за окръжнитѣ съвети и за градскитѣ и селскитѣ общини (Първо четене)	2231	
Предложение за отпускане народни пенсии на запаснитѣ руски офицери, долни чинове и чиновници, участвували въ Освободителната война (Прочитане и решение за изпращане въ комисията по Министерството на финанситѣ)	2226	
Комисия. Избиране на членове за комисията по ревизиране народнитѣ пенсии народнитѣ представители: Захари Кръстевъ, Петъръ Алевковъ, Христо Силяновъ, Никола Кемилевъ и Прокопи Йоловъ	2231	
Дневенъ редъ за следующето заседание	2232	